

ГРУПА 1 (легкі задачі, 40 балів)

Завдання 1.

1.1. Запишіть рівняння хімічних реакцій. Якщо реакція між сполуками не відбувається, зазначте це словами.

1	$\text{Na}_3\text{PO}_4 + \text{AgNO}_3 =$
2	$\text{Cu} + \text{HNO}_3(\text{конц.}) =$
3	$\text{NH}_4\text{NO}_2 \xrightarrow{t^0}$
4	$\text{Zn} + \text{KOH} + \text{H}_2\text{O} =$
5	$\text{FeCl}_3 + \text{Sn} =$
6	$\text{FeS}_2 + \text{O}_2 =$
7	$\text{KMnO}_4 + \text{K}_2\text{S} + \text{H}_2\text{SO}_4 =$
8	$\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 + \text{I}_2 =$
9	$\text{Si} + \text{HNO}_3 + \text{HF} =$
10	$\text{Mg}(\text{OH})_2 + \text{NaOH} =$

Завдання 2.

Формули мінералів можна записувати у вигляді комбінації оксидів. Мінерал А містить три оксиди: кальцій оксид, сульфур оксид і водень оксид. Вміст у мінералі кальцій оксиду становить 38,63%, вміст водень оксиду – 6,21%. Вміст Сульфуру в мінералі – 22,09 %.

2.1. Визначте формулу цього мінералу.

Завдання 3.

Для приготування їжі в умовах воєнного стану та морозної української зими можуть стати у нагоді портативні газові пальники, балони до яких заповнюються зрідженою сумішшю пропану і бутану. У процесі її аналізу було виявлено, що при спалюванні у кисні 1,00 л (н.у.) суміші утворюється 3,20 л (н. у.) вуглекислого газу.

3.1. Запишіть рівняння реакцій повного згоряння для пропану та бутану.

3.2. Визначте об'ємну частку пропану в суміші.

3.3. Розрахуйте густину суміші за н.у.

Завдання 4.

Для весняної обробки дерев Ярилу Бальдровичу потрібно приготувати 100 л 2% розчину купрум(II) сульфату. Густина розчину прийміть рівною одиниці.

4.1. Яку масу безводного купрум(II) сульфату має замовити Ярило Бальдрович?

Оскільки на складі не знайшлося безводного купрум(II) сульфату, довелося замовляти мідний купорос.

4.2. Розрахуйте масу мідного купоросу, необхідну для приготування розчину.

ГРУПА 2 (середні задачі, 30 балів)

Завдання 5.

До 2 л розчину CH_3COOH з густиною 1,03 г/мл і масовою часткою 20% додали 30 г CH_3COOH .

5.1. Розрахуйте масову частку (%) CH_3COOH в утвореному розчині.

5.2. Розрахуйте рН утвореного розчину, якщо об'єм розчину не змінився, а $K_d(\text{CH}_3\text{COOH}) = 1,8 \cdot 10^{-5}$.

Завдання 6.

Кількісне визначення нітритів можна здійснити методом перманганатометрії, у якій як титрант застосовують розчин калій перманганату. Однак через нестабільність цього розчину під дією світла перед використанням його необхідно стандартизувати.

Наважку дигідрату щавлевої кислоти ($\text{H}_2\text{C}_2\text{O}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) масою 2,3601 г розчинили у воді та перенесли до мірної колби об'ємом 200,00 мл. Із мірної колби відібрали аліквоту об'ємом 10,00 мл і після додавання сульфатної кислоти відтитрували розчином KMnO_4 . Використали 15,45 мл титранту.

6.1. Запишіть рівняння реакції, що відбулась.

6.2. Розрахуйте концентрацію розчину KMnO_4 .

Зразок суміші нітриту та нітрату натрію масою 12,00 г розчинили у мірній колбі об'ємом 200,0 мл і довели об'єм водою до мітки. Отриманий розчин перелили в бюретку для титрування. Аліквоту попередньо стандартизованого (пункт 6.2.) розчину KMnO_4 об'ємом 50,00 мл перенесли до колби для титрування, додали 15 мл сульфатної кислоти, після чого розчин нагріли та відтитрували розчином, що містить NaNO_2 з невідомою концентрацією. На титрування було витрачено 18,21 мл цього розчину.

6.3. Запишіть рівняння реакції, що відбулась.

6.4. Розрахуйте масову частку (%) NaNO_2 у зразку.

Завдання 7.

Серед яскравих і незабутніх хімічних дослідів особливе місце посідає термічний розклад амоній біхромату. Невелика гірка помаранчевого кристалічного порошку, щойно запалена, раптово «оживає»: вона розсипається, здіймаючи клуби газів і залишаючи після себе пористий темно-зелений «попіл» — хром(III) оксид. За дивовижну схожість цього процесу з природним виверженням вулкану дослід і отримав свою загальновідому назву — «хімічний вулкан».

7.1. Запишіть рівняння реакції, що відбувається.

7.2. Розрахуйте зміну ентальпії в ході реакції на 1 моль амоній біхромату, використовуючи наведені дані.

$\Delta_f H^0$	$\text{N}_2(\text{г})$	$\text{Cr}_2\text{O}_3(\text{тв})$	$\text{H}_2\text{O}(\text{г})$	$(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7(\text{тв})$
кДж/моль	0	-1128	-242	-1795

Сума ентальпії утворення продуктів:
Сума ентальпії утворення реагентів:
Зміна ентальпії в ході реакції:

7.3. Розрахуйте, скільки енергії (кДж) виділяється при розкладі 10 г амоній біхромату.

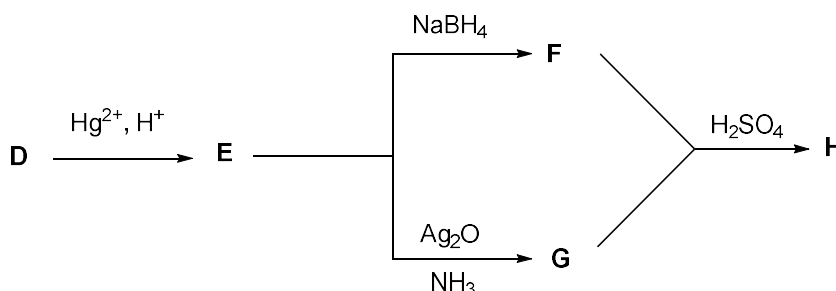
ГРУПА 3 (складні задачі, 30 балів)

Завдання 8.

Бінарні речовини **A** та **B**, масові частки Карбону в яких складають 25,0 та 37,5 % відповідно, використовуються для лабораторного одержання вуглеводнів **C** та **D**. Відомо, що при піролізі газу **C** за температури 1500 °C утворюється газ **D**.

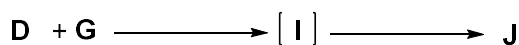
8.1. Визначте речовини **A-D** та **запишіть** згадані вище рівняння реакцій.

Газ **D** цікавий своєю реакційною здатністю, що дозволяє отримувати низку похідних. Наприклад, при взаємодії з водою за наявності солей Hg^{2+} можна одержати речовину **E**, з якої простими перетвореннями можна синтезувати речовину **H**, яка є відомим розчинником в органічному синтезі.

8.2. Зобразіть структурні формули речовин **Е-Н**

Іншою цікавою особливістю вуглеводню **Д** є взаємодія з **Г** з утворенням нестійкої речовини **І**, яка полімеризується з утворенням речовини **Ж**.

8.3. Зобразіть структурні формули речовин **І** та **Ж**. **Яка назва** речовини **Ж**?

Завдання 9.

Атмосферна хімія. Одним з парникових газів у земній атмосфері є елегаз (SF_6), об'ємна частка котрого складає 12 трильйонних часток (12 літрів на 10^{12} літрів повітря). Практично весь сульфур гексафторид має антропогенне походження. Елегаз є надзвичайно інертною речовиною, тож накопичується в повітрі, де може існувати сотні років.

Маса земної атмосфери складає $5,15 \times 10^{18}$ кг, середня «молярна маса» повітря – 29 г/моль.

9.1. Оцініть масу SF_6 , випущеного людством в атмосферу.

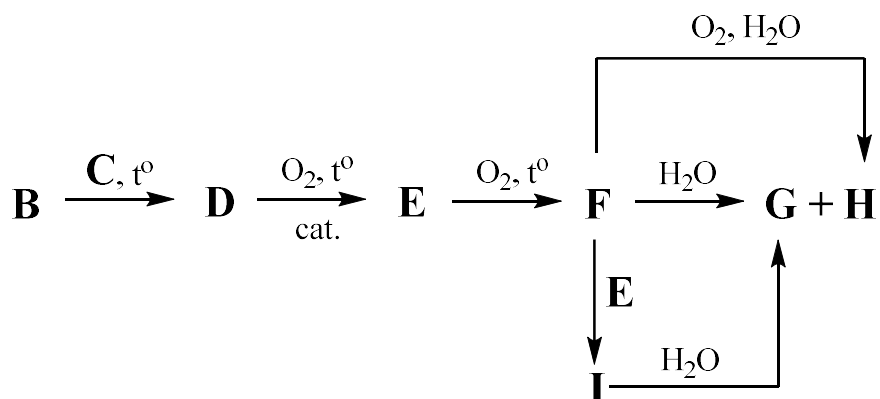
9.2. Запишіть рівняння реакції одержання SF_6 з простих речовин.

9.3. Оцініть енергію зв'язку S-F в елегазі, якщо в процесі синтезу одного моля SF_6 виділяється 1206 кДж теплоти, енергія зв'язку F-F становить 158 кДж/моль, а S-S в молекулі S_8 – 240 кДж/моль.

9.4. Для SF_6 (**X**) та SF_4 (**Y**) **намалюйте** просторову будову молекул та **вказуйте** гібридизацію центрального атома.

Завдання 10.

Такий знайомий неметал. Проста речовина **В**, що складається з неметалу **А**, вступає в реакцію з газом **С**, що має найменшу густину, даючи бінарну речовину **Д** ($W(\text{A}) = 82,35\%$), що забарвлює вологий лакмусовий папірець у синій колір. При взаємодії **Д** з киснем за наявності каталізатора утворюється безбарвний бінарний газ **Е**, який під дією кисню повітря окиснюється до бурого газу **Ф**, котрий, у свою чергу, розчиняється у воді з утворенням двох кислот **Г** та **Н**. Якщо **Ф** взаємодітиме з водою у присутності кисню, утвориться лише кислота **Н**. Кислоту **Г** можна одержати з оксиду **І**, в якому масова частка **А** становить 36,84%. Оксид **І** утворюється при взаємодії оксидів **Ф** та **Е**.

10.1. Визначте речовини **В – І** та неметал **А**.

10.2. Запишіть рівняння наведених на схемі реакцій.

10.3. Поясніть, чому газ **Д** забарвлює вологий лакмусовий папірець у синій колір.

10.4. Чи зміняться продукти взаємодії **Д** з киснем за відсутності каталізатора? Якщо так, **запишіть** відповідне рівняння реакції.